

Menhiry vztyčené v předvečer beltainu 2007 nad volarským Starým městem jsou skutečnými menhiry. Pocházejí z předkřesťanské doby a jejich věk je odhadován na několik tisíc let. Menhiry mají opracované základny a na některých jsou dobře patrné i ronové rýhy, které vznikají dlouhodobým vystavením kamenů dešti; směr ronových rýh dokazuje, že kameny stály ve vztyčené poloze.

Menhiry pocházejí z bezejmenné náhorní plošiny v Krušných horách. Ještě před půlstoletím tam tvořily zbytky velkého rondelu o několika desítkách kamenů. Nikdo se o něj nezajímal a tak postupně zanikal při scelování políček a luk do větších celků. Jeho pozůstatky vzaly definitivně za své při stavbě silnice procházející středem bývalého rondelu. Kameny jsou ze světlé ruly s velkými bílými oky a jak bývalo u menhirů záhadným zvykem, pocházely z kamene, který se v daném místě nevyskytuje; vždy byly na své místo dopraveny odjinud.

Záchranný sběr provedl Ing. Pavel Polák, který poté hledal vhodnou lokalitu, kde by mohly být menhiry znovu vztyčeny. Díky jeho vazbám na naše město se tak menhiry dostaly právě do Volar. Ing. Polák, geolog a chemik, skautský vedoucí a koordinátor zřizování cyklostezek, jakož i člověk, před nímž má příroda jen málo tajemství, byl zároveň tím, kdo stavbu volarského rondelu řídil. Menhiry byly usazovány ručně; největší z nich váží bezmála půl tuny.

Volarský rondel tvoří jedenáct kamenů. Nejvyšší, vizírová stéla, stojí uprostřed. Ostatní jsou osazeny do dvou protínajících se pentagramů. Rozmístění kamenů v kruhu není ani pravidelné ani náhodné. Kameny jsou situovány dle postavení slunce o letním a zimním slunovratu a při keltském svátku beltain. Volarský rondel je koncipován zpola jako svatyně a zpola jako observatoř.

Tisíciletá energie menhirů byla znovu zapojena do krajiny, tentokrátě šumavské. Menhiry opět budou sloužit genu loci volarské kotliny a jejich obyvatel.

Přejme si, aby spolu s námi sílu menhirů čerpali i ti, kdo třeba dosud ještě neví, jen tuší...

Poděkování

Pavlovi a Haně Polákovým, paní Marii Veselé,
Ing. Miroslavu Řežábkovi, Ing. Zdeňku Kašparovi
a všem přátelům menhirů.

Vydalo Město Volary v roce 2008.

Text a foto: Roman Kozák

Schéma: Ing. Miroslav Řežábek

Grafický návrh: Petr Čmerda DRIFT©2008

Tisk: FOP Černá v Pošumaví

*Volarské
pozoruhodnosti*

VOLARSKÉ MENHIRY

Volarské menhiry

Slovo menhir znamená dlouhý kámen. Vztyčené menhiry jsou nejstaršími stavbami na světě. Ano, nejstarší menhiry jsou o několik tisíc let starší nežli pyramidy. Menhiry nestavěli jen dnes tolik oblíbení Keltové, ale už i jejich dávní předchůdci. Menhiry stávaly samostatně, ve skupinách, v řadách a nebo v kruzích (rondelech). Menhirům osazeným do kruhu se říká také kromlechy.

A jeden takový, obnovený, stojí od dubna 2007 u Volar.

„Kámen... Fascinující, mlčenlivý, nehybný. Zatímco oheň a voda jsou živly rychlé a těkavé, základní vlastností kamene je trvání. Je to strážce, jehož se nijak podstatněji nedotýká plynutí času. Co se do kamene otiskne, zůstane zachováno na celá tisíciletí,“ píše Otomar Dvořák v knize Kamenné otazníky české historie a dodává: „Naši předkové jako by byli posedlí budováním kamenných linií (a také kruhů a vztyčováním velkých kamenů), nelitovali pro tento úkol času ani námahy. Zřejmě šlo o něco, co jim připadalo životně důležité, co zajišťovalo další existenci rodu a kmene.“

Geolog Václav Cílek hovoří v podobném duchu: „Kameny jsou významnými nositeli paměti a citového náboje krajiny. A pokud dnes uznáváme památné stromy jako jednu kategorii ochrany přírody, mělo by totéž platit i pro památné kameny.“

Historik Jan Bauer zase píše: „Poznatky o silových polích v zemi využívaly od pradávna různé kultury při zřizování kultovních míst jako byly svatyně, kopce, studánky, posvátné háje, skály a ovšem také sídliště.“

Uvědomovaly si nezbytnost harmonie mezi zemí a člověkem.

My se řídíme jen zásadami územního plánování a vytvořili jsme odosobněná obytná sídla, kde jediným kritériem jsou povrchové komunikace a inženýrské sítě. Ale naši předkové byli vybaveni přirozeným citem pro krajinu, pro ducha místa, tedy genia loci, kterého tak obdivujeme v některých nepoškozených centrech měst. Velké monumenty z ranných dob lidstva (jako svatyně Stonehenge, kamenné řady v Carnacu či egyptské a mayské pyramidy), stejně jako ještě i středověké katedrály byly postaveny právě na takovýchto ohniscích silových polí“.

Vztyčení kamenného kruhu nad volarským Starým městem není tedy nic nového. Přestože Šumava byla osidlována jako jedna z posledních oblastí u nás, přinejmenším již Keltové sem přicházeli. Keltský kmen Bójů je nejstarším jmenovitě známým lidským uskupením obývajícím českou kotlinu, která po něm má i své jméno: Boiohaemum čili Bohemia.

Keltové hledali na Šumavě zlato a postupovali m.j. proti proudu Vltavy a Blanice. Vody těchto řek tečou za volarskými humny...

Předkřesťanské kultury využívaly energetických linií procházejících krajinou. Kultovní i obytná místa nebyla zakládána nahodile, nýbrž s využitím pravidel tzv. posvátné geometrie. Následujícím údajům lze buď věřit anebo je považovat za pouhou topografickou hříčku, avšak: spojnice keltského oppida v Třísově s menhiry na Světých Horách u Strážného prochází právě přes Volary. Spojnice keltského sídliště Obří hrad u Stach s horou Luč nad Čertovou stěnou u Vyššího Brodu rovněž protíná naše město. A spojíte-li vrchol Třístoličníku s Volary, leží na této přímce i hrad Hus a města Husinec a Písek.

„Je těžké vzpomenout si na všechno, co už jsme jednou věděli,“ uvádí budějovický badatel Pavel Kozák, „ale čím dříve se o to pokusíme, tím větší máme naději...“

